

Fons
 Maria Lluïsa Fontbernat i Terrade

Documents personals de Josep Fontbernat i Verdaguer, programes i fotografies d'actuacions singulars, dues gloses manuscrites i una glosa mecanografiada, presentats cronològicament.

1929

1933

1930

1933

1936

compte, al seu dia, al Parlament de Catalunya.

LLUIS COMPANYS

Comissari de Cultura,
VENTURA GASSOL.

DECRET

Perquè procedeix a la reorganització de l'Associació de Radiodifusió a Catalunya, en tots els seus centres.

A proposta del Conseller de Cultura i d'acord amb el Consell.

Barcelon, 12 d'agost del 1936.

LLUIS COMPANYS

Comissari de Cultura,
VENTURA GASSOL.

DECRET

Perquè procedeix a la reorganització de l'Associació de Radiodifusió a Catalunya.

A proposta, doncs, del Conseller de Cultura, i d'acord amb el Consell.

Barcelon, 12 d'agost del 1936.

LLUIS COMPANYS

Comissari de Cultura,
VENTURA GASSOL.

DECRET

Perquè procedeix a la reorganització de l'Associació de Radiodifusió a Catalunya.

A proposta, doncs, del Conseller de Cultura, i d'acord amb el Consell.

Barcelon, 12 d'agost del 1936.

LLUIS COMPANYS

Comissari de Cultura,
VENTURA GASSOL.

DECRET

Perquè procedeix a la reorganització de l'Associació de Radiodifusió a Catalunya.

A proposta, doncs, del Conseller de Cultura, i d'acord amb el Consell.

Barcelon, 12 d'agost del 1936.

LLUIS COMPANYS

Comissari de Cultura,
VENTURA GASSOL.

es la creació de tots els elements de què disposa l'esmentada Associació i de les funcions que actualment exerceix dintre les normes de catalanitat que li són característiques i d'acord amb les noves orientacions pedagògiques que assenyalarà el Conseller de Cultura.

Art. 3.º Per a exercir aquestes funcions és nomenat Comissari el Diputat al Parlament de Catalunya, doctor J. Solé i Pla.

Barcelon, 12 d'agost del 1936.

LLUIS COMPANYS

Comissari de Cultura,
VENTURA GASSOL.

DECRET

Per a adaptar al nou esperit que ha de regir la vida cultural de Catalunya, les institucions vinculades a la Generalitat.

A proposta del Conseller de Cultura, i d'acord amb el Consell.

Barcelon, 12 d'agost del 1936.

LLUIS COMPANYS

Comissari de Cultura,
VENTURA GASSOL.

DECRET

Perquè procedeix a la reorganització de l'esmentat organisme, el Director general senyor Antoni Maria Sbert.

Art. 2.º Exercirà les seves funcions, mentre no se procedeixi a la reorganització de l'esmentat organisme, el Director general senyor Antoni Maria Sbert.

Art. 3.º Aquest Decret entrarà en vigència en ésser publicat al **BOLETÍ OFICIAL DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA** i se'n donarà compte, al seu dia, al Parlament de Catalunya.

Barcelon, 12 d'agost del 1936.

LLUIS COMPANYS

Comissari de Cultura,
VENTURA GASSOL.

DECRET

Perquè procedeix a la reorganització de l'esmentat organisme, el Director general senyor Antoni Maria Sbert.

Art. 2.º Exercirà les seves funcions, mentre no se procedeixi a la reorganització de l'esmentat organisme, el Director general senyor Antoni Maria Sbert.

Art. 3.º Aquest Decret entrarà en vigència en ésser publicat al **BOLETÍ OFICIAL DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA** i se'n donarà compte, al seu dia, al Parlament de Catalunya.

Barcelon, 12 d'agost del 1936.

LLUIS COMPANYS

Comissari de Cultura,
VENTURA GASSOL.

DECRET

Havent passat a dependre de la Generalitat de Catalunya l'Institut de la Dona que Treballa, reorganitzat pel Departament de Cultura;

Atés que l'Escola d'Infermeres, anomenada de Santa Madrona, que formava part de l'esmentat Institut de la Dona que Treballa, ha estat incorporada directament, amb data 8 del mes corrent, al Departament de Cultura i sotmesa a les Bases per a les Escoles d'Infermeres de la Generalitat, per unificar-la amb la que fou creada per aquest Departament, cal reorganitzar la Residència d'aquesta Escola, a base d'incorporar-la a l'Institut d'Acció Social Universitària i Escolar de Catalunya, creat per Decret del 12 de juliol del 1933 i ratificat per Llei del 12 de Juny del 1934, amb la finalitat de dirigir i administrar, especialment, entre altres serveis i institucions, les Residències d'Estudiants.

A proposta, doncs, del Conseller de Cultura, i d'acord amb el Consell.

Barcelon, 12 d'agost del 1936.

LLUIS COMPANYS

Comissari de Cultura,
VENTURA GASSOL.

DECRET

A proposta, doncs, del Conseller de Cultura, i d'acord amb el Consell.

Barcelon, 12 d'agost del 1936.

LLUIS COMPANYS

Comissari de Cultura,
VENTURA GASSOL.

DECRET

A proposta, doncs, del Conseller de Cultura, i d'acord amb el Consell.

Barcelon, 12 d'agost del 1936.

LLUIS COMPANYS

Comissari de Cultura,
VENTURA GASSOL.

DECRET

A proposta, doncs, del Conseller de Cultura, i d'acord amb el Consell.

Barcelon, 12 d'agost del 1936.

LLUIS COMPANYS

Comissari de Cultura,
VENTURA GASSOL.

DECRET

A proposta, doncs, del Conseller de Cultura, i d'acord amb el Consell.

Barcelon, 12 d'agost del 1936.

LLUIS COMPANYS

Comissari de Cultura,
VENTURA GASSOL.

CONCERT DE PRESENTACIÓ
DE
L'ORQUESTRA SIMFÒNICA
DE LES EMISSORES
DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA

Direcció i Mica. Josep Fontbarrat

12 setembre del 1936
A les sis de la tarda

Aquest programa
VAL 25 CENTIMS
i el producte obtingut
és per a les víctimes
del moviment febrilista

TEATRE OLÍMPIA

PROGRAMA

PRIMERA PART

Les Noces de figura (obertura) Massart
Serenata en sol Massart

SEGONA PART

La trulla Schubert
El cell »
Rosa de bordissos »
Serenata »
On va Schumann
No et dur rencor »
Comedies »
Els dies grans »
Per Concertos Simfònics
Fidelis i Remota Cetera Schubert
Simfonia inacabada
d'Allegri andante Schubert
Els mestres cantaires (obertura) Wagner

Mica Josep Fontbarrat

Concepció Suda d'Aguiar

Rosaura Cans

Je soussigné *Foutbemat Joseph,*
 déclare avoir reçu notification de la Décision du
 Gouvernement Français m'obligeant à quitter le
 Département des Pyrénées-Orientales
 J'ai choisi comme lieu de résidence le
 Département de *Lozère*
 Perpignan, le *30-8-1940*
J. Foutbemat

1940

VISAS

LEGACION
 DE LOS
 ESTADOS UNIDOS MEXICANOS
 EN FRANCIA

TARJETA DE IDENTIDAD Y VIAJE
 para
 Inmigrantes Españoles

Numero *490*
 Ficho nº *5566*

VISAS
 VISA ESPECIAL

Núm. *588*. Derechos Cobrados : GRATIS
 Expedida a favor de *José Fontbemat*.....
 de nacionalidad española, para que pueda
 dirigirse a la República Mexicana
 Acuerdo FRANCO-MEXICANO del 22 de Agosto de 1940
 Marsella, Francia, a *11* de *Abril*..... 1941.
 EL CONSUL GENERAL,
Gilberto Bosques

FAMILIARES QUE ACOMPAÑAN AL TITULAR

José Fontbemat
 de nacionalidad española, titular de la presente Tarjeta de Identidad y de Viaje, ha sido autorizado por esta Legación para que inmigre a la República Mexicana, en virtud del Acuerdo Franco-Mexicano del 22 de agosto de 1940.

Vichy, 4 de Abril de 1941

El Ministro de México
J. J. Aguilar
 José Francisco J. Aguilar

Esposa: Antonia Hernández
Hijas: Josefa, María, Francisca, Lucía

1941

AVIS IMPORTANT.

Tout étranger exerçant sur le territoire de la France métropolitaine, une activité professionnelle salariée, doit posséder une carte de travailleur (décret n° 46.1340 du 6 juin 1946, article 1er, § 1er).

Il est interdit à toute personne d'employer un étranger non muni de la carte de travail (article 64. — Livre II du Code du Travail).

La présente carte donne à son titulaire le droit d'exercer sur l'ensemble du territoire de la France métropolitaine, toute activité professionnelle salariée de son choix dans le cadre de la législation applicable à l'exercice des professions (décret n° 46.1340 du 6 juin 1946, article 6).

Elle doit être présentée à toute réquisition des autorités chargées du contrôle des conditions de travail (décret n° 46.1340 du 6 juin 1946, article 1er, § 2 in fine).

SANCTIONS. — L'employeur qui aura contrevenu aux prescriptions de l'article 64 du Livre II du Code du Travail sera puni d'une amende de 3.000 à 12.000 francs pour chaque infraction constatée.

L'article 463 du Code pénal ne sera pas applicable.

RÉPUBLIQUE FRANÇAISE
MINISTÈRE DU TRAVAIL
ET DE LA SÉCURITÉ SOCIALE

**CARTE PERMANENTE
DE TRAVAIL
POUR
TOUTES PROFESSIONS SALARIÉES**

G N° 504616

NOM *FONTBERNAT-Y-VERDAGUER*

Avra. — Cette carte ne peut tenir lieu de titre de séjour.

Elle n'est valable, en ce qui concerne les étrangers, que si le titulaire, âgé de moins de 16 ans au moins, qui est accompagné de la carte de séjour ou s'il est récépissé en tenant lieu, délivrés par les services du Ministère de l'Intérieur.

J. 024031

VALIDITÉ TERRITORIALE

Ensemble du Territoire
de la France métropolitaine.

Déclarée le 6 DEC. 1949

par M. le Directeur départemental du Travail
et de la Main-d'œuvre de Paris

le Directeur.

NOM: *FONTBERNAT-Y-VERDAGUER*

Prénoms: *Joseph*

Né le 1-5-1896

a Besouco (Espagne)

le _____

et de _____

Nationalité Ref Espagnole

Sexe: Masculin

Date d'entrée en France: 1939

N° de la carte de séjour: AA 38809
Ry 9789/49

Willy

SUD RADIO

7, AVENUE MERITXELL
ANDORRE LA VIEILLE
(PRINCIPAUTE D'ANDORRE)

CETTE CARTE EST STRICTEMENT
PERSONNELLE

ELLE N'A PAS VALEUR
DE PIECE D'IDENTITE LEGALE

DATE D'ENTREE A LA STATION

01.10.53.

SUD-RADIO

CARTE D'IDENTITÉ PROFESSIONNELLE

Nom PONTBERNAT VERDAGUER

Prénoms Joseph

Date de naissance 1.5.1897

Adresse Casa Verga E-1°

Fonction Chronométrier

Le TITULAIRE,

Le DIRECTEUR GENERAL,

N° 5 SUD R/

1949

1953

FETES DU

14 JUILLET

AUX VALLEES D'ANDORRE

Organisées par LA RADIO DES VALLEES D'ANDORRE

Vendredi 13 Juillet**A 21 heures:****«Retraite aux Flambeaux»****A 22 heures:**REPETITION GENERALE de
"L'ARLESIENNE"

à la Place Monumentale de Toros.

Prix Unique: Cent francs

Samedi 14 Juillet**Pendant la Journée**Aubades par
LES TAMBOURINAIRES de Maillane**A 22 heures:**Grande Representation de Gala
au Théâtre de la Nature de la Place
Monumentale de Toros.**L'ARLESIENNE**

Drame lyrique d'Alphonse Daudet, musique de Georges Bizet.

Mise en scène d'André Nader.

Avec le concours de:

Prix: 250 - 500**et 850 francs**Les Comédiens du midi, sous la direction de Pierrette David
Grand Orchestre Symphonique intégré par les Solistes de l'Orchestre
Philharmonique de Barcelone sous la direction de Joseph FONTBERNAT.

Les Tambourinaires de Maillane

Le "Grup Escònic Lauredia" de Sant Julià de Lòria

L'Esbart Santa Anna de Les Escaldes

L'Esbart Dansaire de Sant Romà de les Boses d'Encamp

1955

▼
1956

▼
1957

JEUDI 13 JUIN

L'ANDORRE EN ROUSSILLON

LES CHOEURS ANDORRANS A PERPIGNAN

Sous le Haut Patronage du Très Illustre Syndic et du Conseil Général des Vallées d'Andorre,
Sous la Présidence d'Honneur et effective de M. le Préfet des Pyrénées-Orientales, Délégué Permanent du Co-Prince Français d'Andorre, de M. le Viguer de France en Andorre, de M. le Président du Conseil Général, de M. le Maire de Perpignan, de Son Excellence Monseigneur Bernard, Evêque d'Elne et de Perpignan.
Sous les Auspices de l'Office Départemental du Tourisme des Pyrénées-Orientales et du Syndicat d'Initiative des Vallées d'Andorre.

A 11 heures : CONCERT SPIRITUEL A LA CATHEDRALE SAINT-JEAN (Entrée Gratuite)
A 11 h. 30 : RECEPTION PAR M. LE PREFET, Délégué Permanent du Co-Prince Français.
A midi : RECEPTION A L'HOTEL DE VILLE
 Salutations et Sardanes sur la Place de la Loge.

A 21 heures

GRAND CONCERT DE GALA AU NOUVEAU-THEATRE

Sous la Présidence des Autorités Françaises et Andorranes, avec

LA COBLA PERPINYA ET LES CHOEURS ANDORRANS

200 EXECUTANTS sous la direction de M. JOSEPH FONTBERNAT

 PRIX DES PLACES de 100 à 500 francs. La location sera ouverte au Nouveau-Théâtre, à partir du MARDI 12 JUIN.
 Imprimerie de Coblé — Perpignan

▼
1957

GRAN CONCERT DE GALA

A LA TRIBUNA DEL PESSEBRE VIVENT, que tindrà lloc el Diumenge de Pentecostés, a les 10 de la nit, a benefici de la diada «ANDORRA AL ROSSELLÓ», amb motiu de la visita que els CHORS ANDORRRANS faran a Perpinya, el dijous, 13 de juny del 1957

ELS CHORS ANDORRRANS

200 executants
sota la direcció de
JOSEF FONTBERNAT

Prendran part en aquest concert:

L'ESBART SANTA ANNA
del Centre Cultural les Escaldes - Engordany

L'ESBART ANDORRÀ
del Centre de Cultura «LAUREDIA» de Sant Julià de Lòria

PROGRAMA

I		III	
MARXA DEL CONSELL	MARFANY	L'EMIGRANT	AMADEU VIVIS
CANT A LA JOIA	BEEHOVEN	Paraulas de Mossèn Jacint Verdguer	
(Fragment dels chors de la Novena Simfonia de Beethoven amb paraules de Joan Maragall).			
CINC CANÇONS POPULARS CATALANES		TRES CANÇONS POPULARS OCCITANES	J. FONTBERNAT
harmonitzades per	J. FONTBERNAT	harmonitzades per	
a) LA MARE DE DEU	Solista: Josep Fontbernat	a) LO SOTES (Lengadoc)	
b) EL ROSSINYOL		b) JANA D'ADME (Quercy)	
c) EL PRINCEP MARINER	Solista: Bèrtrik i Torrellardons	Solista: Josep Fontbernat	
d) EL PARDEL (A l'unió)		c) BAL BAL BAL... (Beurrée d'Auvernia)	
e) MUNTANYES ENVALADES	Solista: Emili Pérez		
BRINDIS	MISGART	LA CANÇÓ NOSTRA sardana	ENRIC MOSERA
II			
Actuació del		LES FULLES SEQUES	• • •
ESBART SANTA ANNA DE LES ESCALDES - ENGORDANY		LA SARDANA DE LES MONGES	• • •
i del		LA SANTA ESPINA sardana	• • •
ESBART ANDORRÀ DE SANT JULIÀ DE LÒRIA		L'ARBRE SAGRAT himne	• • •
		HIMNE NACIONAL ANDORRÀ	MARFANY
		(Paraulas de l'Il·lustratíssim Senyor Hube Benlice que fou Co-Príncep d'Andorra).	
ELS CHORS ANDORRRANS - 200 EXECUTANTS, sota la direcció de JOSEF FONTBERNAT			

1957

Ordre de la diada «ANDORRA AL ROSSELLÓ» que els «CHORS ANDORRRANS» efectuaran a Perpinya, el dijous dia 13 de juny del 1957

A les sis del matí: Sortida de la caravana automòbil d'Andorra.

A les deu del matí: Arribada a Perpinya.

A les onze del matí: Concert espiritual a la Catedral de Sant Joan de Perpinya.

Programa:	DOLÇA PRESÒ	FAC CARAER
	SANTA NIT	MORR
	(Versió catalana del Pare Enric Graner, monjo de Montserrat).	
	EL NOI DE LA MARE	
	Harmonitzada per J. FONTBERNAT	
	VIOLETA	VERDAGUER

A dos quarts de dotze: Receptiu a la Prefectura dels Pirineus Orientals pel Prefecte, Delegat Personal del Co-Príncep, President de la República Francesa.

A les dotze del matí: Receptiu a l'Ajuntament de Perpinya i Vi de Honor ofert per l'Alcalde i la Municipalitat i sardanes a la Plaça de la Il·lotja.

A la una de la tarda: Banquet on hi participaren, els esbarters, acompanyants i autoritats.

TARDA, LLIURE

A les sis de la tarda: Sardanes a la Plaça de la Il·lotja.

A les set de la tarda: Sopar de germanor.

A les nou de la nit: Gran Concert de Gala al «Nouveau Theatre» amb la col·laboració de la «Cibèla Perpinya».

A les dotze de la nit: Retorn a Andorra.

1957

ANDORRA AL ROSSELLÓ
ELS CHORS ANDORRANS A PERPINYÀ

Dijous dia 13 de juny del 1957

Sota l'alt patronatge del Molt Il·lustre Senyor Síndic General i del Consell de les Valls d'Andorra.

Sota els auspicis de «l'Office Départemental du Tourisme des Pyrénées Orientales» i del Sindicat d'Iniciativa de les Valls d'Andorra.

Sota la Presidència d'Honor i efectiva dels Molt Il·lustres Senyors Delegat Permanent del Co-Príncep President de la República Francesa, Prefecte dels Pirineus Orientals, del Veguer de França a Andorra, del President del Consell General dels Pirineus Orientals, de l'Alcalde de Perpinyà i de s'ha Excel·lència Monsenyor Bernard, Bisbe de Elne i de Perpinyà.

Els CHORS ANDORRANS
i la «COBLA PERPINYÀ»
200 executants sota la direcció de
JOSEP FONTBERNAT

PROGRAMA

GRAN CONCERT DE GALA al «NOUVEAU THEATRE»,
a les 21 hores

- I
- MARXA DEL CONSELL. MARRANY
- CANT A LA JOIA. BEETHOVEN
(Fragment dels cors de la Novera Simfonia de Beethoven amb paraules de Joan Maragall)
- VUIT CANÇONS POPULARS CATALANES
harmonitzades per J. FONTBERNAT
- a) EL ROMANÇOT
 - b) EL PRÍNCIP MARINER
Solista: Beata i Travalladora
 - c) LA FANTASIA
 - d) LA MARE DE DÉU
Solista: Josep Fontbernat
 - e) LES SETMANES DE DANIEL
 - f) EL CANT DELS OCIELLS
Solista: Josep Fontbernat
 - g) EL PARDAL (A L'UNISO)
 - h) MENTANETS BULAGUES
Solista: Enlli Pons
- BRINDIS. MOZART

- II
- L'EMIGRANT. AMADOR VIVES
Paraules de Mossèn Jacint Verdaguer
- TRES CANÇONS POPULARS OCCITANES
harmonitzades per J. FONTBERNAT
- a) LO ROSSI (Llengadoc)
 - b) JANA D'AMÉ (Querry)
Solista: Josep Fontbernat
 - c) BAL, BAL, BAL (Bassette d'Auvernia)
- LA CANÇÓ NOSTRA. ENRIC MORESA
- LES FULLES SEQUES
- LA SARDANA DE LES MONGES
- LA SANTA ESPINA. ENRIC MORESA
- L'ARBRE SAGRAT. HÍMNE
- HÍMNE NACIONAL ANDORRÀ. MARRANY
(Paraules de l'Il·lustre Senyor Bisbe Benlloc que fou Co-Príncep d'Andorra)

ELS CHORS ANDORRANS i la COBLA PERPINYÀ - 200 executants, sota la direcció de JOSEP FONTBERNAT

Aquest programa ha estat editat gràcies a la generositat de la casa «RICARD»

1957

1957

«CHOR ANDORRÀ»
del CENTRE DE CULTURA «LAUREDIA»
de Sant Julià de Lòria

«CHOR ANDORRÀ»
del CENTRE CULTURAL de les Escaldes-Engordany

CURS INTERNACIONAL

patrocinat pel

MOLT IL·LUSTRE CONSELL GENERAL
DE LES VALLS D'ANDORRA

CONCERT POPULAR

a càrrec dels

Chors Andorrans

Orfeó del Centre
Moral i Recreatiu
d'Andorra la Vella"Chor Laurèdia" del
Centre de Cultura
de Sant Julià de LòriaOrfeó del Centre Cultural
de les Escaldes-Engordany

Director: Mestre Josep FONTBERNAT

DIUMENGE, 24 D'AGOST 1958, A LAS 22,30 h.
a la Placeta del Monjo, d'Andorra la VellaINVITACIO

PROGRAMA

I

- El Cant de la Senyera* LLUÍS MILLET
- CINC cançons populars catalanes harmonitzades per JOSEP FONTBERNAT
- a) *El Bon Caçador*.
(Solistes: Joaquim Sánchez
i Emili Pérez)
- b) *El Rossinyol*.
- c) *Muntanyes Regalades*.
(Solista: Emili Pérez)
- d) *El Cant dels ocells*.
(Solista: Jossette Fontbernat)
- e) *El Príncep Mariner*.
(Solistes: Lluís Betriu
i Rafel Reig)
- DUES cançons populars occitanes harmonitzades per JOSEP FONTBERNAT
- a) *Juna d'Aimé (QUERCY)*.
(Solista: Jossette Fontbernat)
- b) *Bal, bai, bai...* (BOURRÉE D'AUVÈRNIA)

II

- Brindis* MOZART
- La Balanguera* AMADEU VIVES
- Santa Nit* JOSEF MOHR
(Versió catalana DOM ENRIC GRANER, monjo
de Montserrat)
- Sota de l'olm*
Cançó popular catalana
harmonitzada per ENRIC MORERA
- La Sardana de les Monges* » »
- HIMNE NACIONAL ANDORRÀ ENRIC MARFANY

Molt estimat cantaire: Anem a començar les tasques dels CHORS ANDORRANS per l'any artístic 1958-59.

El que acabem de passar, ha estat fructuós i en podem estar satisfets. Hem vist la creació de l'ORFEO DEL CENTRE MORAL I RECREATIU D'ANDORRA LA VELLA i això ens omple de satisfacció. L'any 1958-59, hauria de veure la creació d'altres Orfeons a les Parròquies Andorranes que encara no en tenen. Per aquest motiu, la nostra futura actuació té d'èsser seriosa, disciplinada i fervent, per tal de donar el bon exemple.

El camí que te de seguir encara la nostra obra, l'obra de tots, es penós i llarg. La joventut i l'entusiasme del que fan prova els cantaires de les CHORS ANDORRANS són la millor promesa i donen l'esperança que aquest camí serà seguit i assolirem la fita que ens hem proposat i assenyalat, que serà triomfal i gloriosa. Triomf i glòria que oferim a la bona renomada i al prestigi cada dia major de les nostres estimades Valls Andorranes.

Aquest any artístic que acaba de passar, hem vist la benedictió de la senyera de l'ORFEO DEL CENTRE CULTURAL DE LES ESCALDES-ENGORDANY, apadrinada pel M. Il·ltre. senyor Jutge d'Apelacions de les Valles i per l'esposa de l'Hble. senyor Cònsol de Les Escaldes-Engordany. Tenim a més una magnífica sala d'assaigs gràcies a la generosa oferta del Rnd. Mn. Jaume. Hem vist igualment, el gran concert que els CHORS ANDORRANS varen donar a Sant Julià de Lòria, amb motiu de la seva festa patronal, convidats pel CHOR DEL CENTRE DE CULTURA LAUREDIA DE SANT JULIA DE LORIA, concert que va ésser presidit pel M. Il·ltre. senyor Síndic General de les Valls, En Francesc Catrat, acompanyat de totes les autoritats.

Darrerament, els CHORS ANDORRANS, i ja eren tres les formacions corals que es reuniten, varen donar un concert inoblidable a la Plaça del Monjo d'Andorra la Vella, amb motiu del curs Internacional Superior d'Extensió Cultural, que patrocina el Molt Il·ltre. Consell General de les Valls.

No parlem de l'actuació de cada Orfeo, a les festes majors de les Parròquies Andorranes. El concert a l'envelat a la vigília de la festa, ha esdevingut ja un acte tradicional i de bon gust artístic.

Ara, en aquest any 1958-59, que anem a començar, la tasca més urgent, més necessària, és la de preparar una visita als nostres estimats Co-Prínceps. Fer-los-hi sentir les nostres cançons, que veegin la gràcia de les nostres danses populars i puguin admirar la bellesa dels vestits que portaven les nostres dutes i que ara els porten les nostres gentils cantaires. Que els nostres cants, siguin el lligam estret i dolc que uneixi els camins que van de la vella Catedral de la Seu, capital de l'Urgell, fins a Notre Dame de Paris, on el Rei Enric IV, Rei de Navarra i Príncep d'Andorra, portava el nostre Principat al Regne de França com si en fos la pedra més brillant de la seva corona. Amb els nostres cants i les nostres danses, tenim de proclamar que les Muntanyes Andorranes, no són mai obstacle ni separen res ni ningú. Al contrari, són camins de llibertat i de comprensió. Andorra, alt lloc del Pirineu, vet aquí el que els nostres cants haurien de exaltar.

Estimats cantaires dels CHORS ANDORRANS, us convidem al treball. Us convidem a cantar, perquè «qui canta els seus mals espanta». Cada un de vosaltres, en pot portar un de nou. Tothom te seu per a cantar als Chors Andorranes. La veu més bonica, més sòlida, més brillant, és la de la bona voluntat i de l'entusiasme. Voldríem, en vista de les sortides que preparem, tancar l'admissió de cantaires, el dia 31 de desembre d'aquest any. Voldríem, i això també es urgent i necessari, donar a cada formació coral, una estructura orgànica perfecta, per tal que la disciplina i l'ordre siguin col·lectivament i voluntàriament consentits.

Els assaig tindran lloc de la manera següent:

ORFEO DEL CENTRE CULTURAL DE LES ESCALDES-ENGORDANY: el dimarts dia 7 d'octubre a les deu del vespre i tots els dimarts a la mateixa hora.

CHOR DEL CENTRE DE CULTURA LAUREDIA DE SANT JULIA DE LORIA: el dimecres dia 8 d'Octubre a les deu de la vetlla i tots els dimecres a la mateixa hora.

ORFEO DEL CENTRE MORAL I RECREATIU D'ANDORRA LA VELLA: el divendres dia 10 d'octubre a les deu de la vetlla, i tots els divendres a la mateixa hora.

Recomanem amb insistència la puntualitat als assaig. Moltes famílies s'oposen a deixar venir a les seves filles, perquè els mateixos acaben massa tard. Tenen raó i l'argument es és pes. Si els assaig comencessin, a l'hora puntual, l'argument perdria tot el seu valor.

Recomanem la serietat a la joventut, malgrat i que el seu entusiasme natural te de donar expansió al seu impuls. Molts homes i dones ja grans no gosen a venir a engròssar els nostres rengles, perquè hi troben a mancar aquesta serietat. La serietat no es pas incompatible amb l'entusiasme i la joia. Feu solament que aquestes expansions siguin més moderades. Darrerament hem tingut a Andorra la visita dels Orfeons, Mestre Nicolau de Barcelona, l'Orfeo Vigantó de Vic, i de l'Orfeo Manresa de Manresa. Heu vist quina disciplina, quina perfecció, quin ordre regnava en les seves formacions? Aquests Orfeons, allà on vagin faran honor i posaran molt alt el renom cultural i artístic del país que representen.

Els CHORS ANDORRANS, tenim com a missió primordial, el de posar ben alt el bon renom cultural i artístic d'Andorra, alt lloc del Pirineu. Andavant i a la feina! Visca els CHORS ANDORRANS!

El President del Centre Moral i Recreatiu d'Andorra la Vella, Sr. CANTURRI; El President del Centre de Cultura Lauredia de Sant Julià de Lòria, LLUIS DURO. El President del Centre Cultural de Les Escaldes-Engordany, JOSEP TORRALDONA; El President de la Junta de l'Orfeo del Centre Moral i Recreatiu d'Andorra la Vella, EDUARD ROSELLI; El President de la Secció Musical del Centre de Cultura Lauredia de Sant Julià de Lòria, DANIEL ARENY; El President de la Junta de l'Orfeo del Centre Cultural de Les Escaldes-Engordany, SEBASTIA BERTRAN i el Director dels Chors Andorranes, JOSEP FONTBERNAT.

Dimarts 13 d'octubre del 1964.

GLOSSARI ANDORRA.

Edició de Josep Fontbernat.

La PRIMERA NEU a LA VALL.

Aquest dia jo he veïgut la primera neu a la Vall. Dic la primera neu a la Vall, perquè ja fa uns dies que als oïes de les nostres muntanyes s'han cobert-neguit. Els visitants de la Verge del Pilar, que venen de les terres baixes i d'altres, han dit: "pujant a Fray Miquel i aleshores al pas de la Colla, pot guiar-se a través de la neu, i de poder-ne explicar el seu retorn, com una processó d'aqueles en les quals s'hi pot veure, però algunes vegades, més ja que l'ortiga.

Ja dir el matí, als que vivim vora els prats, ja varem constatar que la neu havia arribat més aviat, de vora veure que el Pic Rodonot era més blanc, el que vol dir la neu d'algunes muntanyes, i que s'havia format una neu més trèmula que s'acoloria als vents que feien escopir la neu, i els que solament la pluja els ha havia tocat, respectant la seva blancor intensa. Aquesta blancor dels vents fets de negre i de verd.

Però va-t-aquí, que en dir, la nit va escriure dolçament, als nuvols se'n varen anar i les estrelles, una darrera i l'altre, varen ocupar el seu lloc. Fins una lluna brillant com un mirall va estripar la nuvolada per a guanyar-se el prestigi que té. Jo hebeu que la lluna d'octubre té la rememora de poder la una lluna, com la del gener, i segons els sabers, sembla que és la que té més influència amb les llunes que vindran.

Tot fets creure que la tardor andorranca -aquesta dolça tardor andorranca- feia la seva entrada triomfal. Fins aquest matí, que de bona hora hi havia una claror rosada abans que el sol sortís, i el que s'ha fet creure i esperar més que el bon temps a l'Andorra, ha estat el fet i la sorpresa de veure un vent d'orenetes, que ja ja es pensava que s'era tot, ja que feia dies que no s'ha vist cap.

I es que he escrit el més dia, que he vist com s'emboïava tota la vall i ha començat a coure un ruixis, com si volgués començar a cantar aquells cançons de la pluja d'un següent que d'altres vegades d'equi estan us he contat. He pensat que la neu continuava a coure dels cims, l'herba dels prats s'ha tornat lluenta i les orenetes han tornat a volar enbojeres d'arrò de l'herba. He vist les flors baixes de la "colxique" fregar-se, per a negar aquesta mena de safra que tenen dintre. Els ocells i les flors semblen un sentit que nosaltres no tenim. Preveïem que quicòm d'estrany es

"La primera neu a la Vall".

II

procuraria. I es llevava que l'aigua no començat a coure més espessa i d'un color gris perla. I aquest gris s'ha anat tornant blanc a poc a poc, fins que tot això s'ha transformat amb borrallons espessos.

Oh, ara jo no vull pas fer com els nostres simpàtics visitants de la Verge del Pilar, explicant-vos que ha caigut una nevada imponent... Res d'això. La nevada ha estat curta i no ha deixat cap rastre a la vall. Alguns oïes d'herba he guardat per uns moments una perla que s'ha fos com per ort a l'ocultament. Sempre en els prats, hi ha un bri d'herba que li agrada de presumir més que les altres.

Les boires s'han anat fent i desfent, i de tant en tant deixaven veure les muntanyes i no pogut constatar que la ratlla blanca havia baixat encara uns dies més aviat.

Les orenetes han tornat a les seves cavalcades, volant baix, molt baix, com si sentissin encara quicòm que no s'ha pas ben cobert de resoldre. Per contra, les flors baixes de "colxique" s'han obert i han deixat veure els fils de safra que tenen al cor. Aquest safra que conta que us les orenetes més violentes,

Per cert, ~~era~~ un dels meus amics que li agrada aquestes coses i encandirya els misteris de tot el que la terra dona, em diu que aquestes matines creixen els prats andorrans amb una quantitat extraordinària. Com que ja li veig fer temer que el bestiar que pastura se les pot menjar i ocasionar un ~~gran~~ massacre més fort que una pesta, al meu amic, d'una manera inefable em va contestar: "El bestiar, això no s'ho menja. Tria la bona herba i deixa la dolenta. El bestiar, sabeu, em va dir dolçament, és molt més intel·ligent que nosaltres, si això hegués estat dit per mor de fer una frase, no s'haguera fet cap. Però aquest meu amic, no va dir amb una tal sencillez i sinceritat, que em va produir una fonda emocio.

Em sembla que en alguns altres vegades ja us he dit que la florida dels bestiers al matí de gener, no anuncia pas d'una manera definitiva la primavera que encara es lluny. Avui, us podria dir, que aquesta primera neu, no en goso a dir una nevada -a la vall, no vol pas dir que l'hivern ens té de coure al damunt tot d'un cop. És un avís que l'hivern ens té de coure al damunt tot d'un cop. És un avís, això es possible. Però abans, les orenetes se'n tenen d'anar, els "colxiques" dels prats es tenen de tancar per a guardar els fils d'or del seu cor, i els roures i les alzines es tenen de vestir humilment perquè l'hivern no els trobi desprevinguts. La tardor andorranca no ha fallat mai, i parlo d'el pròverbi català, podem dir, que mai es tard si el cor es jove.

1964

Josep Fontbernat i Verdager

signarà i dedicarà el primer volum del "GLOSSARI ANDORRA", el diumenge dia primer de maig, als Grans Magatzems PYRENEES.

1966

Andorra, diada de Sant Jordi del 1966.

Vista actual de les pistes d'esquí de Soldeu des del cementiri on es troba enterrat Miquel Baró i Puigdemassa, traspassat el 25 de gener del 1973

1973

Un cas de parentiu i la primavera.

Tot el cementiri de muntanya i de pagès.
Tenen el seu casó de primavera, passen una
setmana del poble en el seu Sant Espiritual,
"la mort és una major unió".
Fa un dia, un poble ~~est~~ expressa un alt
davant del casó. Aquest no par, de de la terra
de la història catalana, al seu casó de cementiri i
1. Escola empadronada.

A Sant Esteve d'ocident, hi ha un casó de a-
mentiu, on hi feren gestos de l'espera el seu
morte on la seva l'obra. un mortal que
no capta el nostre glossari d'ocident i d'ocident.
Jo hi he conegut d'altres de casos de cemen-
teri, on de la primavera hi cauen. Si un
d'quí una finc i tot cosa el meu, el
una un dia no desitja, no us en entenc.

Les el d'ocient, i tot fins, i tot fins.
Es el casó de cementiri que he escrit
d'ocient, sobre el dia, de la
"morte" d'aport més del poble, al nostre
amic Miquel Baró.

Miquel Baró, ha volgut ésser enterrat
al seu lloc preferit: a part casó de ce-
mentiri de Soldeu. Home de muntanya,
amant de la terra del dia, del dia,
del dia, de la vida, ha volgut tornar
a la terra que ell s'hi moria.

La terra! A part de la muntanya del
home que veu a l'home i que veu
el que s'hi mor, al de del. A part
amor apassionat, al nostre temps, un
pot amarat de serenitat, perquè

amor pur, passat per tots els paratges de
la terra oferit al home, de bona volun-
tat.

Jo he vist casos de cementiri, on
hi ha cent un casó, i un dia, i un
casó, un d'ocient, sobre una muntanya,
d'on un casó l'any, però una dura
perpetu el poble, expressa l'ocient.
Així que és la primavera, l'ocient.
El de Miquel Baró, no veurem creix
un dia una primavera, com la del
mortal de Miquel Baró, i una gran de la
com la que està de nostre poble i que
per tant que a part de muntanya i la
vall i i la plana, creixerà, com pre-
de la muntanya, a part fins una
muntanya de d'ocient, el dia
serà un dia, el dia de del
l'home l'home de del i d'ocient
contat per a part i a part.

Miquel Baró, home de la terra,
en un moment que el home de
hi plan de d'ocient, fins i tot
d'ocient i la terra bella, perquè
per l'ocient i l'ocient de possessió.

Es ja així que el nostre amic, ha
triat el seu casó de cementiri i Soldeu
on la primavera, hi és tot l'any,
perquè la terra amb la terra bella,
l'ocient i la representació.

Façana actual de l'edifici a l'avinguda Meritxell núm. 22, on va residir Josep Fontbernat i Verdguer

1973

El Prats de tota casa.

10 de Juny 1973

Et heu em feu l'honor d'envoltar aquest nostre florsari històric de cada dia, ja sabem quins eren aquests meus prats vora el Valera i en castellats de requissants velles i fortes com les coses d'Andorra que tenen gust d'eternitat. Us en he parlat. Tantes vegades que ja ve que us els imagineu tal com eren a bonis, verds, tendres, florits i d'una bellesa incomparable.

Són sempre hi han oients ambients de nou. Ritm de la ràdio, te de seus secrets i de seus misteris. És molt possible que alguns de vosaltres que us envoltar fe feu, en poden de-nomenar: - ben eren aquests prats i la vostra casa, on es?

Es veu que an de florir de nou, darrer dia d'aquest

mes de juny, amb llum nova i fins i tot amb colipra de sol, et que vol dir un dia històric per la cosa del cel, m'he semblat oportú de penjar-vos d'aquest meu paradís - encara que sigui un paradís anem a terra - que eren de meus prats de tota casa.

Imagineu-vos la vall que bonica del nord. La que va de la Escalada a Santa Coloma, presidida al seu moment per Sant Miquel d'Envolantem, al magnífic campanar, envoltat per mossos l'alta i s'acaba amb la torre rodona de color de rosa, protegida per la escuma històrica de Sant Vicenç.

La Vall, te en un arrel, el Valera que arrossega la meua del cim i la cançons que anepleja pel camí. I de l'altre a justos requissants com el del Mirador, el d'Escaltes, que té pitjor pot alber, puillors, al tres i freguents, i per al parral d'aprelle a l'ombra que he volen morir.

11

Hi ha una família rouscadó, bonicíssima
secrets i, intimes, on ningú hi
passa i no vull descomular me
del 2002 de la Rosa, que diuen
les roses d'or, venen el setembre
arriba. Aquests roses, com la
del poeta Marc Lafargue, que
havia vist el vi novell, el blat
i l'era estí, el príncep i el
clavell.

I els prats, on diuen, on creuen?
Potra el meu bany! I quin prat!
Flosit de primers de grandalla, la
cristina flor rouscadó, després, de
mangardó, amb el cor, com si fos
de novell d'or. Els prats on l'hala
hi creixia abundant i, afeccionat, com
els cabells al cap dels infants que
grandíssim de bona salut, gran feia
una mica de vent es blincava
amb el cor d'aquesta via preciosa
de, amb de cívica i harmoniosa.
Gran nevada, i hala desapareix
Potra un tapís, pau, i impressionant

de fíno? i de bellera i m'encanta.
da. ~~Atta~~

potra bon temps, hi partia rava de
l'air, amb un ocell perfecte,
que un jorrot molt harmonios de
hi i imposava. Un altre dia, del
meu llit estant, sentia una es-
porella: a punt d'atac era la
No pas del l'ardet que man-
duccament es nodrien per si do-
nar. un a punt d'atac un arc
berava d'entre pots de llauria.
I encara un altre dia, era
l'espectacle que jo he esperat
cada any. El crit d'una púlli
que s'escapava de la vigilància
maternal de l'eng. Quin salt
llavors! I tots els altres, fins de
carall, i la enques joves preuen
prat a a punt d'atac que no
necessitava cap munió, perquè
el ritme, el m'animat era
de que s'el partien.

I després, venia el r'lenca.

111

Els prets de tota casa sovànien
i de tant en tant, veïllaven el
son dels balcones veïns, fins a
l'alba que la cortina blanca
es despleguen talment com si
fossin angles que despleguessin
la ala per a avançar el vol.
I no parlava dels sorriments al
mar d'abril i maig. I de les
mulleres que caminaven de pretes.
I dels parats, més desvergonçats
pidolant en guinees de pa.

I ara, me done compte que
un estic portant dels prets de
tota casa ~~com~~ com si fossin
els temps passats. Al jorn, la
meua mica la realitat.

El Valira, és al mateix lloc, com
més la Vall, Englaters, la torre de
Sant Joan i Sant Vicenç. Els sorri-
ments tramba la vida, una mica
excipats, ferits per la demència
dels homes. Queden al meu A polonca

Algun arbre i al cel una alina.
Les bocines, els homes no els
interessen. Les bocines els hi
fan por. Els balcones hi son, però
s'obren menys sovint i la cortina
hi son més tancada. Els sorriments
de tant en tant no hi ha un de
dove que s'hi perd i com que
només sap cantar, canta. Les
mulleres, senyors, han fugit.
Els pretes, com que no tenen
vergonja, continuen pidolant
en guinees de pa.

-I l'herba, que és la senyora
dels prets? Aquesta l'home,
l'ha mal tractat. Ha caigut
desparegut. L'home l'he arreu-
citat amb miquina que l'han
desfent. L'herba! Que està
aportantada i l'ha repada mal
comença! L'herba que era
l'herba dels veïns, dels pretes.
de les veïnes veïnades!
Al seu lloc, hi fabricarà un
arreu amb més miquina

12

homages. Digueu que és el
 projecte que he volgut dir,
 amb altres illes hi ha ferra vell
 i minyons que fan molt de
 cap. Pneumàtics que ja no
 s'aporten per córrer. La ciutat
 jardí, esdevé la ciutat de
 la saviesa. Automòbil que
 van i venen sense cap semi-
 pel d'aire per pols aquers: des-
 pertes de me em agrada de
 x-mi-ty.

Boni, una vesuda la vall,
 la comoda de muntanya que
 quan ve l'hi veiem amb partho
 la realitat del que és veritat.
 La naturalitat amb la seva força,
 amb la seva bellesa que ens
 dona la sensació de l'eternitat
 de tant de partho, de ho me de
 tant de temps: de tot de penes
 sempre ha recitat. J. Fontbernat

Aquests documents complementen els articles publicats a Papers de recerca històrica 2. Per a més informació sobre Josep Fontbernat i Verdaguer, vegi's la revista Àgora núm. 16/17, d'Àgora Cultural del Principat d'Andorra.

Sergi Mas
 Escultor

Aixovall, Desembre 1974.

Aixovall mestre Fontbernat: Salut!

Moltes felicitats els desitjo a vostè, família
 en aquesta oportunitat i prosperitat i amb moltes felicitats
 pel treball de la ciutat i del país per les seves
 constants mostres d'afecte per mi i per la meua obra
 i creigui que el llavor aquest dia en el seu q'espero
 tantes les immensables qualificacions d'amic encaminats
 al cor i unq' un viscad per Sta. Anna de St. Julià.

Ben cordialment.

Sergi

Ah! aquest vesu d'aixovall també el remerci
 dues ningu s'ha estatut amb tant d'aver i molt
 poetic com ho ha fet vostè.

1974
 Carta i dibuix de Sergi Mas
 adreçats a Josep Fontbernat

